

Hôm 16/10/2021, Đức Thánh Cha đã gửi sứ điệp qua hình thức video tới các tham dự viên Đại Hội Thế Giới Lần Thứ IV của Các Phong Trào Bình Dân, nhằm đưa ra một số nguyên tắc để thế giới vượt qua đại dịch Covid cách hữu hiệu, và trở nên tốt đẹp hơn. Sau đây là nội dung Sứ điệp.

NGUYÊN TẮC ĐỂ THẾ GIỚI VƯỢT QUA ĐẠI DỊCH COVID

Sứ điệp Video của Đức Thánh Cha Phanxicô

Nhân dịp Đại Hội Thế Giới Lần Thứ IV của các Phong Trào Bình Dân

Kính thưa anh chị em và quý thi sĩ xã hội,

1. Quý Thi sĩ xã hội thân mến

Đây là cách tôi muốn gọi các bạn: Thi sĩ xã hội. Các bạn là những thi sĩ xã hội, bởi vì các bạn có khả năng và can đảm để tạo ra niềm hy vọng ở nơi dường như chỉ có sự vất vả và loại trừ. Thơ có nghĩa là sáng tạo, và các bạn tạo ra hy vọng. Với bàn tay của mình, các bạn biết cách định hình phẩm giá của từng người, của gia đình và của toàn xã hội, với đất đai, nhà ở, việc làm, sự quan tâm và cộng đồng. Cảm ơn các bạn, vì sự cống hiến của các bạn nói lên một thẩm quyền có khả năng phủ nhận những trì hoãn thâm lặng thường là lịch sự mà các bạn đã phải chịu hoặc rất nhiều anh chị em của chúng ta phải chịu. Nhưng, khi nghĩ về các bạn, tôi tin chắc rằng sự cống hiến của các bạn trên hết là một lời tuyên bố về niềm hy vọng. Việc gặp lại các bạn nhắc tôi rằng chúng ta không bị bó buộc phải lặp lại hoặc xây dựng một tương lai dựa trên sự loại trừ và bất bình đẳng, từ chối hoặc thờ ơ; nơi mà văn hóa đặc quyền là một sức mạnh vô hình và không thể cưỡng lại; và nơi mà việc bị bóc lột và lạm dụng là những phương thức sinh tồn phổ biến. Không! Các bạn biết làm thế nào để công bố điều này rất tốt. Xin cảm ơn các bạn.

Xin cảm ơn các bạn về video mà chúng ta vừa xem. Tôi đã đọc những suy tư từ cuộc gặp gỡ, những lời chứng của những người đã sống trong những thời điểm khó khăn và đau khổ này, bản tóm tắt về những mong muốn và đề xuất của họ. Xin cảm ơn. Cảm ơn các bạn đã cho tôi tham gia vào tiến trình lịch sử mà các bạn đang trải qua, và cảm ơn bạn đã chia sẻ với tôi cuộc đối thoại huynh đệ này, nhằm tìm cách nhận diện điều lớn lao trong cái nhỏ bé và cái nhỏ bé trong điều lớn lao, một cuộc đối thoại được sinh ra tại những vùng ngoại biên, một cuộc đối thoại vươn tới Roma và tại đây tất cả chúng ta có thể cảm thấy được mời gọi và dẫn thân. “*Nếu muốn gặp gỡ và giúp đỡ nhau, chúng ta cần đối thoại*”¹, biết bao!

Các bạn cảm thấy rằng tình hình hiện tại xứng đáng có một cuộc gặp gỡ mới. Tôi cũng cảm thấy như vậy. Mặc dù chúng ta chưa bao giờ mất liên lạc, nhưng đã 5 năm rồi, tôi nghĩ, kể từ cuộc họp chung cuối cùng, phải không? Trong thời gian đó rất nhiều chuyện đã xảy ra; nhiều thứ đã thay đổi. Những thay đổi này đánh dấu những điểm không thể quay lại, những bước ngoặt, những ngã rẽ mà nhân loại phải lựa chọn. Và cần có những thời điểm gặp gỡ, phân định mới và hành động chung. Mỗi người, mỗi tổ chức, mỗi quốc gia và toàn thế giới, cần tìm kiếm những thời điểm để suy ngẫm, phân định và lựa chọn, bởi vì quay trở lại những náo trạng trước đây sẽ thực sự là hành động tự sát, và nếu tôi có thể nhấn mạnh vấn đề một chút, diệt sinh thái và diệt chủng.

Trong những tháng gần đây, nhiều điều mà các bạn vẫn tố cáo từ lâu đã trở nên hoàn toàn hiển nhiên. Đại dịch đã phơi trần những bất bình đẳng xã hội ảnh hưởng đến các dân tộc của chúng ta. Nó phơi bày - mà không cần xin phép hay xin lỗi - hoàn cảnh đau khổ tột cùng của rất nhiều anh chị em, tình trạng mà rất nhiều cơ chế hậu sự thật đã không thể che giấu được.

Nhiều thứ chúng ta từng coi là đương nhiên đã sụp đổ như một ngôi nhà của những quân bài. Chúng ta đã trải nghiệm cách sống của chúng ta có thể thay đổi đáng kể từ ngày này sang ngày khác như thế nào, chẳng hạn như ngăn cản chúng ta gặp người thân, đồng nghiệp và bạn bè của chúng ta. Tại nhiều quốc gia, các chính phủ đã phản ứng. Họ lắng nghe khoa học và có thể áp đặt những giới hạn để đảm bảo ích chung, và ít nhất trong một thời gian, họ đã kìm hãm “*cơ chế khổng lồ*” vận hành gần như tự động này, trong đó - mọi người và từng người chỉ là những bánh răng của².

Tất cả chúng ta đều đã phải chịu đựng nỗi đau của sự phong tỏa, nhưng như mọi khi, các bạn đã phải chịu phần tồi tệ nhất. Ở những khu dân cư thiếu cơ sở hạ tầng, nơi mà

¹ Thông điệp *Fratelli tutti*, số 198.

² x. Thông điệp *Sollicitudo rei socialis*, số 22.

nhiều người trong các bạn và hàng triệu triệu người khác đang sinh sống, thật khó để ở trong nhà, không chỉ vì các bạn không có mọi thứ cần thiết để đảm bảo các biện pháp chăm sóc và bảo vệ tối thiểu, mà còn là vì nhà của bạn là khu phố. Trong nhiều trường hợp, những di dân, những người không có giấy tờ tùy thân, những người lao động phi chính thức không có thu nhập cố định đã bị tước đoạt bất kỳ khoản viện trợ nào của nhà nước và không thể thực hiện các công việc bình thường của họ, do đó càng làm trầm trọng thêm tình trạng nghèo đói vốn đã trầm trọng của họ. Một trong những biểu hiện của loại văn hóa vô cảm này là 1/3 nhân loại đang đau khổ này trong thế giới của chúng ta dường như không được các phương tiện truyền thông lớn và các nhà hoạch định quan tâm. Nó không xuất hiện và bị che khuất.

Tôi cũng muốn đề cập đến một đại dịch âm thầm đã và đang ảnh hưởng đến trẻ em, thanh thiếu niên và thanh niên thuộc mọi tầng lớp xã hội trong nhiều năm; và tôi tin rằng, trong thời gian bị cô lập này, nó còn lan rộng hơn nữa. Đó là tình trạng căng thẳng của chúng lo âu mãn tính, liên quan đến nhiều yếu tố khác nhau như siêu kết nối, hoang mang và thiếu viễn cảnh cho tương lai, điều này trở nên tồi tệ hơn do thiếu mối liên hệ thật với những người khác - gia đình, trường học, trung tâm thể thao, giáo xứ, trung tâm dành cho người trẻ - nhất là thiếu liên hệ thật với bạn bè, bởi vì tình bạn là hình thức mà tình yêu luôn luôn hồi sinh.

Rõ ràng là công nghệ có thể là một công cụ tốt, và thực sự nó là một công cụ tốt, khi nó cho phép các cuộc đối thoại như thế này và nhiều thứ khác, nhưng nó không bao giờ có thể thay thế được mối liên hệ giữa chúng ta, nó không bao giờ có thể thay thế cho một cộng đồng mà trong đó chúng ta có thể đảm rẫy và đảm bảo rằng cuộc sống của chúng ta trở nên có kết quả.

Và nói đến đại dịch, chúng ta không còn ngờ vực gì về tai họa của cuộc khủng hoảng lương thực nữa. Bất chấp những tiến bộ trong công nghệ sinh học, hàng triệu người vẫn bị thiếu lương thực, ngay cả khi thức ăn sẵn có. Năm nay, có thêm 20 triệu người nữa đã bị kéo vào tình trạng thiếu an toàn thực phẩm ở mức độ nghiêm trọng; tình trạng nghèo đói trầm trọng tăng lên gấp bội; giá thực phẩm leo thang đáng kể. Con số nạn đói thật khủng khiếp, và tôi nghĩ tới, chẳng hạn, các quốc gia như: Syria, Haiti, Congo, Senegal, Yemen, Nam Sudan. Nhưng nạn đói cũng diễn ra ở nhiều nước nghèo khác trên thế giới, và không phải hiếm khi xảy ra ở cả thế giới giàu có. Số người chết vì đói hàng năm có thể vượt quá con số chết vì Covid³. Nhưng thực tế đó không phải là tin tức được quan tâm. Nó không làm phát sinh sự đồng cảm.

³ OXFAM, *Vi-rút đói nghèo sinh sôi nảy nở (The hunger virus multiplies)*, 9.7.2021, dựa trên Báo cáo Toàn cầu về Khủng hoảng Lương thực (GRFC) của Liên hiệp quốc về Chương trình Lương thực, 2021.

Tôi muốn cảm ơn các bạn vì các bạn đã cảm nhận được nỗi đau của người khác như là của chính mình. Các bạn biết cách thể hiện bộ mặt của nhân tính đích thực, một nhân tính không được xây dựng bằng cách quay lưng lại với nỗi đau khổ của những người chung quanh bạn, nhưng là ở chỗ kiên nhẫn, cương quyết, và kể cả thường phải đau đớn để nhìn nhận rằng người kia là anh / chị / em của tôi (x. Lc 10,25-37) và rằng niềm vui và hy vọng, đau buồn và lo lắng của người ấy cũng là của tôi (x. *Gaudium et spes*, số 1). Không biết đến những người bị ngã xuống là không biết đến chính nhân tính của chúng ta đang kêu gào trong mỗi anh chị em chúng ta.

Là các Kitô hữu hoặc không phải là Kitô hữu, các bạn đã đáp lời Đức Giêsu, Đấng đã nói với các môn đệ của Người, khi đối diện với đám đông dân chúng đang đói: “*Chính anh em hãy cho họ ăn*”. Và ở đâu có thiếu thốn, thì phép lạ hoá bánh ra nhiều lại xảy ra trong cuộc chiến đấu không mệt mỏi của các bạn để không ai phải ra đi mà không có bánh ăn (x. Mt 14,13-21). Xin cảm ơn các bạn!

Giống như các bác sĩ, y tá và nhân viên y tế trong chiến hào chăm sóc sức khỏe, các bạn đã đảm nhận vị trí của mình trong chiến hào của những khu dân cư bị ruồng bỏ. Tôi đang nghĩ đến, trong ngoặc kép, “*những vị tử đạo*” vì tình liên đới này, những người mà tôi đã học được qua các bạn. Thiên Chúa sẽ tính đến điều này. Nếu tất cả những ai, vì tình yêu mà cùng nhau chiến đấu chống lại đại dịch cũng có thể cùng nhau mơ về một thế giới mới, thì mọi chuyện sẽ khác biệt bao! Hãy cùng nhau mơ ước.

2. Môi phúc lành

Như tôi đã nói trong lá thư tôi gửi cho các bạn năm ngoái⁴, các bạn là một đội quân vô hình thực sự; các bạn là một phần cơ bản của nhân loại đang chiến đấu giành sự sống chống lại một hệ thống của sự chết. Trong cuộc chiến đấu này, tôi thấy Thiên Chúa đang hiện diện giữa chúng ta, để ban tặng cho chúng ta Vương quốc của Ngài như một món quà. Khi đưa ra tiêu chuẩn mà chúng ta sẽ bị xét xử (x. Mt 25,31-46), Đức Giêsu đã nói với chúng ta rằng ơn cứu độ bao gồm việc chăm sóc kẻ đói, người bệnh, tù nhân, người lạ; nói tóm lại, là nhận ra và phục vụ Người trong tất cả nhân loại đau khổ. Đó là lý do tại sao tôi muốn nói với các bạn: “*Phúc cho ai đói khát công lý, vì họ sẽ được toại nguyện*” (Mt 5,6), “*Phúc cho những người kiến tạo hòa bình, vì họ sẽ được gọi là con Thiên Chúa*” (Mt 5,9).

Chúng ta muốn môi phúc này lan tỏa, thấm nhuần và xúc dầu cho mọi góc ngách và mọi không gian nơi sự sống bị đe dọa. Nhưng điều xảy ra với chúng ta, với tư cách là một dân tộc, là các cộng đồng, các gia đình và thậm chí là từng cá nhân, đó là chúng ta

⁴ Thư gửi Phong trào Bình dân, 12.4.2020.

phải đối diện với những tình huống khiến chúng ta tê liệt, nơi chân trời biến mất và sự hoang mang, sợ hãi, bất lực và bất công dường như chiếm lấy hiện tại. Chúng ta cũng trải nghiệm sự phản kháng trước những thay đổi mà chúng ta cần và khao khát, nhiều hình thái phản kháng đậm rĩ sâu, vượt ra ngoài sức mạnh và quyết định của chúng ta. Đó là điều mà Học thuyết Xã hội của Giáo Hội gọi là “những cấu trúc của tội lỗi”; điều mà chúng ta cũng được kêu gọi để thay đổi, và chúng ta không thể bỏ qua chúng khi nghĩ về cách hành động. Thay đổi cá nhân là cần thiết, nhưng cũng không thể thiếu việc điều chỉnh các mô hình kinh tế - xã hội của chúng ta sao cho chúng mang bộ mặt con người, bởi vì nhiều mô hình đã đánh mất nó. Và nghĩ về những tình huống này, tôi tôi kiên trì van xin. Và tôi tiếp tục van xin. Và tôi van xin mọi người nhân danh Chúa.

- Tôi xin tất cả các phòng thí nghiệm được phẩm lớn công bố bằng sáng chế. Hãy thực hiện một nghĩa cử nhân văn và cho phép mọi quốc gia, mọi dân tộc, mọi con người được tiếp cận với vaccine. Có những quốc gia chỉ có 3 hoặc 4 % dân số đã được tiêm chủng.

- Nhân danh Chúa, tôi nài xin các tập đoàn tài chính và các tổ chức tín dụng quốc tế cho phép các nước nghèo đảm bảo “những nhu cầu cơ bản của người dân” và hủy bỏ những khoản nợ thường bị ký kết ngược lại quyền lợi của những dân tộc đó.

- Nhân danh Chúa, tôi xin các ngành công nghiệp khai thác lớn - khai thác mỏ, dầu mỏ, lâm nghiệp, bất động sản, nông sản – hãy ngừng phá huỷ rừng, đầm lầy và núi, ngừng làm ô nhiễm sông và biển, ngừng đầu độc thực phẩm và con người.

- Nhân danh Chúa, tôi nài xin các tập đoàn thực phẩm lớn ngừng áp đặt các cơ cấu sản xuất và phân phối độc quyền làm tăng giá cả và cuối cùng là khẩu trừ bánh của người đói.

- Nhân danh Chúa, tôi nài xin các nhà sản xuất và buôn bán vũ khí hãy chấm dứt hoàn toàn hoạt động của họ, bởi vì nó gây ra bạo lực và chiến tranh, nó góp phần vào những trò chơi địa chính trị khủng khiếp khiến hàng triệu người phải di dời và hàng triệu người chết.

- Nhân danh Chúa, tôi nài xin các gã khổng lồ công nghệ hãy ngừng khai thác sự yếu đuối của con người, tính dễ bị tổn thương của con người, để đạt lợi nhuận bất kể sự lan truyền lời nói căm thù, bóng bẫy, tin tức giả mạo, thuyết âm mưu và thao túng chính trị.

- Nhân danh Chúa, tôi nài xin các gã khổng lồ viễn thông hãy tạo điều kiện dễ dàng tiếp cận với tài liệu giáo dục và kết nối với giáo viên qua internet, để trẻ em nghèo có thể được giáo dục trong bối cảnh cách ly.

- Nhân danh Chúa, tôi xin các phương tiện truyền thông chấm dứt thứ luận lý của hậu sự thật, thông tin sai lệch, bôi nhọ, vu khống và sự lôi cuốn không lành mạnh vào những chuyện rác rưởi và tai tiếng, đồng thời góp phần vào tình huynh đệ nhân loại và đồng cảm với những người bị tổn thương nhất.

- Nhân danh Chúa, tôi nài xin các quốc gia hùng mạnh chấm dứt xâm lược, phong tỏa và các biện pháp trừng phạt đơn phương chống lại bất kỳ quốc gia nào trên trái đất. Hãy nói *Không* với chủ nghĩa thực dân mới. Xung đột phải được giải quyết tại các diễn đàn đa phương như Liên hiệp quốc. Chúng ta đã thấy các cuộc can thiệp, xâm lược và chiếm đóng đơn phương kết thúc như thế nào; ngay cả khi chúng được biện minh bằng những động cơ cao cả và những lời lẽ tốt đẹp.

Hệ thống này, với luận lý không ngừng về lợi nhuận, đang vượt khỏi mọi sự kiểm soát của con người. Đã đến lúc giảm tốc độ đầu máy, một đầu máy mất kiểm soát đang lao thẳng xuống vực thẳm. Chúng ta vẫn còn thời gian.

- Cùng với những người nghèo trên trái đất, tôi muốn nài xin các chính phủ nói chung, các chính trị gia của tất cả các bên, hãy đại diện cho người dân của họ và làm việc vì công ích. Tôi muốn nài xin họ hãy can đảm nhìn vào người dân của họ, nhìn vào mắt mọi người, và biết rằng lợi ích của một dân tộc không chỉ là sự đồng thuận giữa các bên (x. Tông huấn *Evangelii Gaudium*, số 218). Đừng chỉ nghe theo giới tinh hoa kinh tế, thường là những người phát ngôn của những ý thức hệ hời hợt, không biết gì đến các nan vấn thực sự của nhân loại. Ước gì họ trở thành những tôi tớ của người dân đang đòi hỏi đất đai, việc làm, nhà ở và một cuộc sống tốt đẹp. Cuộc sống tốt đẹp hay *buen vivir* này của thổ dân không giống như “la dolce vita” hay “nhàn rỗi ngọt ngào”, không. Đây là lối sống nhân văn tốt đẹp đặt chúng ta trong sự hài hòa với toàn thể nhân loại, với toàn thể tạo thành.

- Tôi cũng muốn nài xin tất cả các nhà lãnh đạo tôn giáo rằng chúng ta đừng bao giờ sử dụng danh Thượng Đế để gây chiến hoặc đảo chính (x. Tài liệu về *Tình huynh đệ nhân loại*, 2019). Chúng ta hãy đứng về phía các dân tộc, người lao động, người bé mọn, và cùng chiến đấu với họ để sự phát triển toàn diện của con người có thể trở thành hiện thực. Chúng ta hãy xây những nhịp cầu yêu thương để những tiếng nói của vùng ngoại biên, với tiếng than khóc, nhưng cũng với cả tiếng hát và niềm vui của họ, không gây sợ hãi mà là sự đồng cảm trong phần còn lại của xã hội.

Và vì vậy, tôi kiên trì trong sự quấy rầy của mình. Điều cần là chúng ta phải cùng nhau đương đầu với những bài diễn thuyết mị dân về sự không khoan nhượng, bài ngoại và aporophobia, tức là sự căm ghét người nghèo. Giống như mọi thứ dẫn chúng ta đến sự

thờ ơ, chế độ nhân tài và chủ nghĩa cá nhân, những đường lối này chỉ nhằm chia rẽ các dân tộc của chúng ta, làm suy yếu và vô hiệu hóa năng lực thơ ca của chúng ta, khả năng cùng nhau ước mơ.

3. Hãy cùng nhau ước mơ!

Thưa anh chị em, chúng ta hãy cùng nhau ước mơ. Và vì vậy, khi tôi thỉnh cầu tất cả những điều này cùng với các bạn và cho các bạn, tôi muốn thêm vào một số suy tư về tương lai mà chúng ta phải mơ ước và xây dựng. Mặc dù tôi nói là những suy tư, nhưng có lẽ tôi phải nói là những ước mơ, bởi vì hiện nay chỉ có khối óc và đôi tay mà thôi thì chưa đủ, chúng ta còn cần cả trái tim và trí tưởng tượng nữa; chúng ta cần ước mơ để không bị thụt lùi. Chúng ta cần sử dụng khả năng tuyệt vời đó của con người là trí tưởng tượng, nơi mà trí thông minh, trực giác, kinh nghiệm và ký ức lịch sử gặp nhau để sáng tạo, sáng tác, mạo hiểm và chấp nhận rủi ro. Chúng ta hãy cùng nhau ước mơ, bởi vì chính những ước mơ về tự do và bình đẳng, về công lý và nhân phẩm, những ước mơ về tình huynh đệ, đã cải thiện thế giới. Và tôi tin chắc rằng khi nhìn xuyên qua những ước mơ này, chúng ta sẽ tìm thấy chính ước mơ của Thiên Chúa dành cho tất cả chúng ta, là con cái của Người.

Chúng ta hãy cùng nhau ước mơ, ước mơ nơi chính mình, ước mơ với người khác. Hãy biết rằng các bạn được kêu gọi tham gia vào những quá trình thay đổi vĩ đại, như tôi đã nói với các bạn tại Bolivia: *“Tương lai của nhân loại nằm trong tay các bạn, qua khả năng tổ chức và thực hiện các giải pháp thay thế sáng tạo”*. Nó nằm trong tay các bạn.

Nhưng đó là những điều không thể đạt được, một số người sẽ nói như thế. Đúng. Tuy nhiên, chúng có khả năng khiến chúng ta chuyển động, đưa chúng ta lên đường. Và, nói một cách chính xác, tất cả sức mạnh, tất cả giá trị của các bạn là ở đó. Bởi vì các bạn có khả năng vượt ra khỏi những lời biện minh thiên cận và những quy ước của con người chẳng đạt được gì ngoài việc tiếp tục biện minh cho mọi thứ như chúng vốn có. Mơ ước. Cùng nhau mơ ước. Đừng rơi vào cảnh cam chịu khó khăn và mất mát đó. Bản tango diễn đạt rất hay: *“Cố lên, và cứ cố lên! Chúng ta sẽ gặp nhau trong địa ngục vì đó là những gì nằm trong kho.”* Đừng, đừng, xin đừng gục ngã vì điều đó. Những giấc mơ luôn nguy hiểm đối với những người bảo vệ hiện trạng vì chúng thách thức sự tê liệt mà chủ nghĩa vị kỷ của kẻ mạnh và chủ nghĩa tuân thủ của kẻ yếu muốn áp đặt. Ở đây có một cái gì đó của một hiệp ước tuy không được ký kết nhưng hàm ẩn trong tiềm thức, phải không? Hiệp ước giữa chủ nghĩa vị kỷ của kẻ mạnh và chủ nghĩa tuân thủ của kẻ yếu. Không thể hoạt động như vậy. Những ước mơ vượt lên trên những giới hạn chật hẹp được áp đặt lên chúng ta và gọi mở cho chúng ta những thế giới mới khả thi. Và tôi không nói về những tưởng tượng viển vông vốn lẫn lộn sống tốt với vui vẻ, vốn chẳng

có gì khác hơn là để thời gian qua đi trong việc lấp đầy sự trống rỗng ý nghĩa đời sống, và do đó vẫn tuân theo ý thức hệ thống trị của thế giới. Không, không phải vậy. Nhưng là ước mơ về cuộc sống tốt đẹp trong sự hài hòa với toàn thể nhân loại và tạo thành.

Nhưng một trong những mối nguy hiểm lớn nhất mà ngày nay chúng ta phải đối diện là gì? Trong đời tôi - tôi không phải là một thiếu niên, tôi biết, tôi có một số kinh nghiệm - tôi đã học được rằng sau một cuộc khủng hoảng, bạn không bao giờ như trước nữa. Chúng ta sẽ không thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng đại dịch này và mọi sự lại giống như xưa. Hoặc chúng ta sẽ trở nên tốt hơn hoặc chúng ta sẽ trở nên tồi tệ hơn, nhưng: có giống như chúng ta trước đây không? Không. Chúng ta sẽ không bao giờ giống như trước. Và hôm nay cùng nhau, luôn cùng nhau, chúng ta phải đối diện với câu hỏi này: *“Chúng ta sẽ vượt qua cuộc khủng hoảng này như thế nào? Tốt hơn hay tệ hơn?”* Tất nhiên, chúng ta muốn trở nên tốt hơn, nhưng để được như vậy, chúng ta phải phá vỡ những sợi dây ràng buộc của việc dễ dãi và thụ động chấp nhận rằng *“không có cách nào khác”*, rằng *“đây là hệ thống khả thi duy nhất”*. Sự cam chịu như vậy hủy diệt cái *“chúng ta”* và thay vào đó là sự cô lập của *“mỗi người sống cho chính mình”*. Và vì vậy, chúng ta phải mơ ước. Tôi e ngại rằng, trong khi chúng ta vẫn đang bị tê liệt, *“đã có những dự án đang được tiến hành để khôi phục lại cơ cấu kinh tế - xã hội như chúng ta đã có trước đây”* vì nó dễ dàng hơn. Hãy chọn con đường khó, chúng ta hãy tiến lên.

Trong Thông điệp *Fratelli tutti*, tôi đã dùng dụ ngôn Người Samaritanô nhân hậu như một cách trình bày Phúc Âm rõ ràng nhất về sự lựa chọn có chủ đích này. Một người bạn nói với tôi rằng hình tượng người Samaritanô nhân hậu đã bị một ngành công nghiệp văn hóa nào đó coi như kẻ khờ khạo. Chính sự bóp méo này đã gây ra chủ nghĩa khoái lạc đáng buồn nhằm vô hiệu hóa sức mạnh biến đổi của con người, và đặc biệt là của giới trẻ.

Các bạn có biết lúc này khi cùng với những phong trào bình dân, tôi nghĩ gì về Người Samaritanô nhân hậu không? Các bạn có biết điều gì nảy ra trong đầu tôi không? Đó là các cuộc biểu tình về cái chết của George Floyd. Rõ ràng là kiểu phản ứng chống lại sự bất công về xã hội, chủng tộc hoặc giới tính có thể bị thao túng hoặc khai thác bởi các cơ chế chính trị hoặc bất cứ cái gì, nhưng điều chính yếu là ở đó, trong cuộc biểu tình chống lại cái chết này, có một *“Người Samaritanô tập thể”*, người không hề ngu ngốc chút nào! Phong trào này đã không tránh sang bên kia đường khi chúng kiến phẩm giá con người bị tổn thương do sự lạm quyền. Các phong trào bình dân không chỉ là các thi sĩ xã hội mà còn là những người Samaritanô tập thể.

Trong những tiến trình này, có nhiều người trẻ cảm thấy hy vọng, nhưng cũng có nhiều người trẻ khác đang buồn bã, những người có lẽ để cảm nhận được điều gì đó trên thế

giới này cần phải dùng đến những sự an ủi rẻ tiền được cung cấp bởi hệ thống tiêu thụ và ma túy. Và những người khác, thật đáng buồn, những người khác chọn cách thoát khỏi hệ thống. Số liệu thống kê về các vụ tự tử trong giới trẻ không được công bố đầy đủ. Những gì các bạn đang làm thì rất quan trọng, nhưng điều quan trọng nữa là các bạn phải thành công trong việc truyền cho thế hệ hiện tại và tương lai những gì khiến trái tim các bạn bùng cháy. Về điều này, các bạn có một nhiệm vụ hoặc trách nhiệm kép. Giống như người Samaritanô nhân hậu, luôn chú ý đến tất cả những người bị thương trên đường đi, nhưng đồng thời, để đảm bảo rằng có nhiều người nữa tham gia: người nghèo và người bị áp bức trên trái đất xứng đáng được hưởng điều đó, và ngôi nhà chung của chúng ta đòi hỏi điều đó từ chúng ta.

Tôi muốn đưa ra một số nguyên tắc. Học thuyết Xã hội của Giáo Hội không có mọi câu trả lời, nhưng trong hành trình này có một số nguyên tắc có thể giúp cụ thể hóa các câu trả lời và giúp ích cho cả Kitô hữu lẫn người ngoài Kitô giáo. Điều thỉnh thoảng khiến tôi ngạc nhiên là mỗi khi tôi đề cập đến những nguyên tắc này, một số người lại kinh ngạc, và rồi Đức Thánh Cha được dán nhãn bằng một loạt hình dung từ vốn được sử dụng để giảm thiểu bất kỳ suy tư nào thành những tính từ gây mất uy tín. Nó không làm tôi tức giận, nhưng làm cho tôi buồn. Đó là một phần của âm mưu hậu sự thật nhằm tìm cách vô hiệu hóa bất kỳ nghiên cứu nhân văn nào về một giải pháp thay thế cho toàn cầu hóa theo hướng tư bản chủ nghĩa, và nó là một phần của văn hóa vứt bỏ, và một phần của mô hình kỹ trị.

Các nguyên tắc tôi đưa ra đã được thử nghiệm, mang tính nhân bản, Kitô giáo, và được biên soạn trong Bản tóm lược do Hội đồng Giáo hoàng về Công lý và Hòa bình lúc bấy giờ soạn thảo⁵. Đó là một cảm nang nhỏ về Học thuyết Xã hội của Giáo Hội. Và đôi khi, khi các Giáo hoàng, có thể là chính tôi hoặc Đức Bênêđictô, hoặc Đức Gioan Phaolô II, nói điều gì đó, có những người tự hỏi: “Họ lấy điều này từ đâu?” Đó là giáo huấn truyền thống của Giáo Hội. Có rất nhiều sự thiếu hiểu biết về điều này. Các nguyên tắc mà tôi giải thích nằm trong Bản tóm lược này do Thánh Gioan Phaolô II ủy quyền. Tôi khuyên các bạn và tất cả các nhà lãnh đạo xã hội, công đoàn, tôn giáo, chính trị và doanh nghiệp nên đọc nó.

Trong chương thứ IV của tài liệu này, chúng ta tìm thấy các nguyên tắc như lựa chọn ưu tiên dành cho người nghèo, đích điểm phổ quát của hàng hóa, tình liên đới, sự tương trợ, tham gia và công ích. Đây là toàn bộ cách thức mà Tin Mừng của Phúc Âm được hình thành cụ thể trên bình diện xã hội và văn hóa. Và điều làm tôi buồn là một số thành viên

⁵ Bộ Thăng tiến sự Phát triển Con người Toàn diện, *Bản tóm lược về Học thuyết Xã hội của Giáo Hội*, 2004.

của Giáo Hội cảm thấy khó chịu khi chúng ta nói rằng những hướng dẫn này thuộc về toàn bộ truyền thống của Giáo Hội. Nhưng Đức Giáo Hoàng không được ngừng đề cập đến giáo huấn này, ngay cả khi nó thường làm người ta khó chịu, bởi vì không phải Đức Giáo Hoàng mà là Phúc Âm đang bị đe dọa.

Và trong bối cảnh này, tôi muốn nhắc lại cách ngắn gọn một số nguyên tắc mà chúng ta cần dựa vào để thực thi sứ mệnh của mình. Tôi sẽ đề cập đến 2 hoặc 3, không hơn. Một là nguyên tắc của tính liên đới... Liên đới không chỉ là một nhân đức luân lý mà còn là một nguyên tắc xã hội: một nguyên tắc tìm cách chất vấn các hệ thống bất công nhằm xây dựng một nền văn hóa liên đới, thể hiện - theo nguyên văn của Bản tóm lược, “*một quyết tâm kiên định và kiên trì để phấn đấu vì công ích*”⁶.

Một nguyên tắc khác là khuyến khích và thúc đẩy sự tham gia và hỗ trợ giữa các phong trào và giữa các dân tộc, có khả năng ngăn chặn bất kỳ nỗ lực độc đoán nào, bất kỳ chủ nghĩa tập thể cưỡng bức nào, hoặc bất kỳ nỗ lực nào lấy nhà nước làm trung tâm. Công ích không thể được sử dụng như một cái cớ để đè bẹp các sáng kiến tư nhân, bản sắc địa phương hoặc các dự án cộng đồng. Do đó, những nguyên tắc này thúc đẩy một nền kinh tế và chính trị thừa nhận vai trò của các phong trào quần chúng, “*gia đình, nhóm, hiệp hội, các thực thể địa phương; nói tóm lại, là tổng hợp các biểu hiện kinh tế, xã hội, văn hóa, thể thao, giải trí, nghề nghiệp và chính trị, những thứ mà mọi người tự phát cho cuộc sống và giúp họ có thể đạt được sự phát triển xã hội hiệu quả*”⁷.

Anh chị em thân mến, như anh chị em thấy, đây là những nguyên tắc cân bằng và được thiết lập tốt trong Học thuyết Xã hội của Giáo hội. Với 2 nguyên tắc này, tôi tin rằng chúng ta có thể thực hiện bước tiếp theo từ ước mơ đến hành động. Vì đã đến lúc phải hành động.

4. Đã đến lúc hành động

Tôi thường nghe, “*Thưa cha, chúng con đồng ý, nhưng cụ thể, chúng con phải làm gì?*” Tôi không có câu trả lời, và vì vậy chúng ta phải cùng nhau ước mơ và cùng nhau tìm ra nó. Tuy nhiên, có một số biện pháp cụ thể có thể cho phép một số thay đổi đáng kể. Đây là những biện pháp có trong tài liệu của các bạn, trong các bài phát biểu của bạn và tôi đã đề ý đến rất nhiều. Tôi đã suy tư và tham khảo ý kiến của các chuyên gia. Trong các lần gặp gỡ trước đây, chúng ta đã nói về hội nhập đô thị, nông nghiệp gia đình và nền kinh tế bình dân. Chúng ta phải tiếp tục cùng nhau làm việc để biến chúng thành hiện

⁶ Bộ Thăng tiến sự Phát triển Con người Toàn diện, *Bản tóm lược về Học thuyết Xã hội của Giáo Hội*, 2004, tr.193.

⁷ *Ibid.*, tr.185.

thực, và bây giờ tôi muốn bổ sung thêm 2 điều nữa: mức lương phổ quát và giảm ngày làm việc.

Mức thu nhập (UBI) hoặc mức lương cơ bản, để mọi người trên thế giới có thể tiếp cận với những nhu cầu cơ bản nhất trong cuộc sống. Thật là đúng đắn khi đấu tranh cho sự phân phối nhân đạo các nguồn lực này, và nhiệm vụ của các chính phủ là thiết lập các cơ chế thuế và tái phân phối để sự giàu có của một bộ phận trong xã hội được chia sẻ một cách công bằng, nhưng không tạo ra gánh nặng không thể chịu đựng được, đặc biệt là đối với tầng lớp trung lưu. Nói chung, khi xung đột nảy sinh trong vấn đề này, tầng lớp trung lưu phải gánh chịu nhiều nhất. Chúng ta đừng quên rằng khối tài sản khổng lồ ngày nay là thành quả của quá trình lao động, nghiên cứu khoa học và cải tiến kỹ thuật của hàng nghìn người nam và nữ qua nhiều thế hệ.

Việc giảm ngày làm việc là một khả năng khác: thu nhập tối thiểu là một khả năng, giảm ngày làm việc là một khả năng khác, và khả năng này cần được phân tích một cách nghiêm túc. Vào thế kỷ XIX, công nhân làm việc 12, 14, 16 giờ một ngày. Khi họ đạt được mức 8 giờ/ngày, không có gì sụp đổ, như một số ngành đã dự đoán. Vì vậy, tôi nhấn mạnh rằng, *“làm việc ít giờ hơn để nhiều người có thể tiếp cận thị trường lao động hơn là một khía cạnh mà chúng ta cần phải khám phá với một số tính cấp thiết”*. Không thể có cảnh nhiều người bị quá tải vì làm việc quá sức và lại có nhiều người khác bị áp lực do thiếu việc làm.

Tôi tin rằng đây là những biện pháp cần thiết nhưng tất nhiên là chưa đủ. Chúng không giải quyết được tận gốc vấn đề, cũng như không đảm bảo tiếp cận đất đai, nhà ở và việc làm với số lượng và chất lượng mà những người nông dân không có đất, những gia đình không có nơi ở an toàn và những người lao động bấp bênh xứng đáng có được. Chúng cũng không giải quyết được những thách thức môi trường to lớn mà chúng ta phải đối diện. Nhưng tôi muốn đề cập đến chúng bởi vì chúng là những biện pháp khả thi và chỉ cho chúng ta hướng đi đúng.

Thật là tốt đẹp khi biết rằng chúng ta không đơn độc trong việc này. Liên hiệp quốc đã cố gắng đặt một số mục tiêu thông qua cái gọi là Các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs), nhưng rất tiếc, chúng không được các dân tộc và các vùng ngoại biên của chúng ta biết đến; và điều này nhắc nhở chúng ta về tầm quan trọng của việc chia sẻ và thu hút mọi người tham gia vào nhiệm vụ chung này.

Anh chị em thân mến, tôi tin chắc rằng *“thế giới có thể được nhìn thấy rõ ràng hơn từ các vùng ngoại biên”*. Chúng ta phải lắng nghe các vùng ngoại biên, mở rộng cửa cho họ và cho phép họ tham gia. Sự đau khổ của thế giới được hiểu rõ hơn là cùng với những

người đau khổ. Theo kinh nghiệm của tôi, khi mọi người, người nam và người nữ, những người phải chịu sự bất công, bất bình đẳng, lạm dụng quyền lực, tước đoạt, và bài ngoại nơi thân xác của họ - theo kinh nghiệm của tôi, tôi có thể thấy rằng họ hiểu rõ hơn những gì người khác đang trải qua và họ có khả năng giúp đỡ họ để mở ra, một cách thực tế, những con đường hy vọng. Điều quan trọng là tiếng nói của các bạn được lắng nghe, được thể hiện ở tất cả những nơi đưa ra quyết định. Hãy đưa ra tiếng nói của các bạn trên tinh thần hợp tác; hãy nói với xác tín đạo đức về những gì cần phải được thực hiện. Hãy cố gắng thể hiện tiếng nói của các bạn và cũng ở những nơi đó, xin đừng để bản thân bị ràng buộc hoặc bị lung lạc. Hai từ này có một ý nghĩa rất lớn, nhưng tôi sẽ không nói về chúng bây giờ.

Chúng ta hãy tái khẳng định cam kết mà chúng ta đã đưa ra tại Bolivia: hãy đặt nền kinh tế phục vụ người dân để xây dựng một nền hòa bình lâu dài dựa trên công bằng xã hội và chăm lo cho Ngôi nhà chung. Hãy tiếp tục thúc đẩy chương trình nghị sự của các bạn về đất đai, việc làm và nhà ở. Hãy cùng nhau tiếp tục ước mơ. Và xin cảm ơn các bạn, cảm ơn các bạn rất nhiều, cảm ơn các bạn đã cho tôi được ước mơ cùng các bạn.

Chúng ta hãy cầu xin Thiên Chúa tuôn đổ phúc lành của Người trên những ước mơ của chúng ta. Đừng đánh mất niềm hy vọng. Chúng ta hãy nhớ lại lời mà Đức Giêsu đã hứa với các môn đệ: “*Thầy sẽ ở cùng các con*” (x. Mt 28,20); và ghi nhớ điều đó, trong giờ phút này của cuộc đời, tôi muốn nói với các bạn rằng tôi cũng sẽ ở bên các bạn. Điều quan trọng là các bạn nhận ra rằng Người đang ở bên các bạn. Xin cảm ơn.

IV EMMP • 16.X.2021 • IV WMPM

Chuyển ngữ: Nt. Anna Ngọc Diệp, OP - Dòng Đa Minh Thánh Tâm

Nguồn: press.vatican.va (16/10/2021)